

Sygn. akt III Ca 934/14

Sygn. akt III Cz 1170/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2014 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, w sprawie z powództwa A. S. i M. S. przeciwko K. W. o odszkodowanie i zadośćuczynienie:

- 1) oddalił powództwo w całości,
- 2) zasądził solidarnie od powodów na rzecz pozwanej kwotę 4.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,
- 3) odstąpił od obciążenia powodów nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Powyższy wyrok zaskarżyła apelacją strona powodowa w części, tj. co do punktu 1. i 2., zarzucając naruszenie:

1) art. 328 § 2 k.p.c. polegające na uwzględnieniu przez Sąd I instancji zarzutu przedawnienia, w sytuacji gdy z wadliwych ustaleń sądu wynika, iż dochodzone pozwem roszczenia nie istnieją, co doprowadziło do niewłaściwego zastosowania przez Sąd I instancji art. 442¹ k.c.;

2) art. 11 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. polegające na uznaniu, że powodowie nie przedstawili żadnych dowodów dla wykazania, iż powódka dokonała zniszczeń spornego lokalu, w sytuacji gdy dowody takie zostały przeprowadzone a okoliczność niepostawienia pozwanej zarzutów w postępowaniach karnych nie powinna mieć żadnego wpływu na ustalenia Sądu pierwszej instancji, bowiem wiążą go jedynie ustalenia wyroków skazujących, a inne decyzje procesowe podejmowane w postępowaniu karnym nie mają mocy dowodowej;

3) art. 286 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, na okoliczność stanu zdrowia powódki, w sytuacji gdy:

a) z niekwestionowanych w tym zakresie ustaleń Sądu wynika iż „na psychikę powódki negatywnie wpłynęła niewiedza o śmierci R. S., a biegła tej oczywistej okoliczności nie dostrzegła, co dyskwalifikuje sporządzoną przez nią opinię,

b) opinia była niepełna i nierzetelna, co doprowadziło do błędnego ustalenia iż stan zdrowia powódki pozostaje bez związku z czynami pozwanej;

4) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tj.:

a) przyjęcie, że powódka nie mogła doznać rozstroju zdrowia w związku z niepowiadomieniem jej o śmierci męża w sytuacji, gdy z zeznań świadków wynika iż miało to wpływ na stan zdrowia powódki,

b) przyjęcie, że powód w dniu 18 kwietnia 2004 roku miał wiedzę o osobie sprawcy zdarzeń w sytuacji, gdy z przesłuchania powoda A. S.

w charakterze strony nie wynika, iż w tej dacie powód miał jakkolwiek wiedzę o osobie sprawcy,

c) przyjęcie, że wyposażenie mieszkania zmarłego przy ul. (...) stanowiło własność pozwanej, która je użyczyła zmarłemu w sytuacji, gdy

z zeznań powodów, świadków B. Z., I. H., H. S. oraz dokumentów kredytowych wynika, iż meble te stanowiły własność zmarłego,

d) przyjęcie, że pozwana w dniu 2 marca 2002 roku użyczyła R. S. część swoich mebli ze sprzedanego mieszkania przy ul. (...) w Ł. bowiem nie były jej potrzebne, gdyż przeprowadziła się do rodziny w sytuacji, gdy z zeznań świadków J. D. i W. D. wynika iż pozwana nabyła mieszkanie przy ul. (...) z B. i w nim zamieszkała już w 2001 roku,

e) pominięcie okoliczności składania przez pozwaną w zakładzie pogrzebowym So Pak w Ł., dokumentach Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz w dokumentach Urzędu Stanu Cywilnego w Ł. fałszywych oświadczeń co do stanu cywilnego zmarłego oraz stopnia pokrewieństwa łączącego pozwaną ze zmarłym w sytuacji, gdy dowody z tych dokumentów nie zostały podważone

w toku postępowania i mają istotne znaczenie dla oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie;

5) art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez obciążenie powodów kosztami zastępstwa adwokackiego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym w sytuacji, gdy powodowie w wyniku rozstrzygnięcia Sądu II Instancji uzyskali korzystne rozstrzygnięcie wobec oczywistych nieprawidłowości w procedowaniu przez Sąd

I Instancji, w tym dotknięcie postępowania wyrażoną w art. 379 pkt. 5 k.p.c. przyczyną nieważności;

6) sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegająca na przyjęciu, że:

a) powodowie w dniu 18 kwietnia 2004 roku powzięli wiedzę o osobie sprawcy w sytuacji, gdy w dniu 18 kwietnia 2004 roku powodowie nie mieli wiedzy o osobie sprawcy, a jedynie powódka przypuszczała kim może być osoba sprawcy zaś wiedzę iż pozwana jest sprawcą zdarzeń powzięli w znacznie późniejszym okresie, gdy zostały udostępnione im dokumenty ze szpitala, hospicjum, Urzędu Stanu Cywilnego, Starego Cmentarza i banku, w którym dla zmarłego był prowadzony rachunek bankowy tj., gdy zachowania pozwanej mogli połączyć w ciąg zdarzeń, czego skutkiem było naruszenie przez Sąd art. 442 § 1 k.c., poprzez jego błędne zastosowanie w sytuacji gdy brak było ku temu podstaw,

b) strona powodowa nie udowodniła jakie przedmioty były przedmiotem kradzieży i za jakie przedmioty żąda zapłaty w sytuacji, gdy zarówno z pozwu jak

i z materiału dowodowego wprost wynika co było przedmiotem kradzieży,

c) strona powodowa nie przeprowadziła żadnego dowodu celem wykazania iż zniszczenia mieszkania dokonała pozwana w sytuacji, gdy z całego materiału dowodowego wynika iż pozwana była jedyną osobą, która mogła dokonać zniszczenia mieszkania,

d) w ostatnich tygodniach życia R. S. pomocy udzielały mu dwie opiekunki Polskiego Czerwonego Krzyża (...) Oddziału Okręgowego

w Ł. w sytuacji, gdy z zeznań świadka Z. N. wynika jedynie, iż świadek jako opiekunka była u zmarłego kilka razy bardzo krótko,

e) powódce nie jest należne zadośćuczynienie gdyż zgodnie z opinią biegłej powódka nie doznała uszczerbku na zdrowiu w sytuacji gdy Sąd ustalił iż na psychikę powódki negatywnie wpłynęła niewiedza o śmierci R. S., brak uczestniczenia w jego pogrzebie i brak wiedzy, gdzie faktycznie jest pochowany.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty strona powodowa wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie punktu 1. i 2. poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na ich rzecz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za dwie instancje, według norm przepisanych. Skarżący powodowie sformułowali także wniosek ewentualny

o zmianę punktu 2. wyroku poprzez nieobciążanie ich kosztami procesu,

w sytuacji utrzymania w mocy rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1. zaskarżonego wyroku.

Zawarte w punkcie 2. zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zaskarżyła zażaleniem pozwana zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisu prawa procesowego, tj.:

a) art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. przez ich błędne zastosowanie następstwem wydania postanowienia o obciążeniu powodów A. S. i M. S. na rzecz pozwanej K. W. tytułem kosztów procesu jedynie kwotą 4.217,00 zł, która to kwota nie uwzględnia wszystkich kosztów postępowania związanych z dwukrotnym rozpoznawaniem sprawy przez sądy rejonowe, z uwzględnieniem występowania dwojga powodów A. S. i M. S., rozpoznawaniem apelacji przed Sądem Okręgowym z uwzględnieniem dwojga powodów A. S. i M. S. i rozpoznawanego zażalenia przez Sąd Okręgowy wniesionego przez dwoje powodów A. S. i M. S., co uzasadnia zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanej kwoty po 6.608,50 zł. łącznie od obojga powodów kwoty 13.217,00 zł w miejsce przyznanej kwoty 4.217,00 zł.,

b) naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.: art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z § 6 ust. 5, § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6 ust. 5, § 13. ust. 2 pkt 1 w zw. z § 6 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163 poz. 1348 z późn. zm.), przez ich nie zastosowanie i nie zasądzenie od obojga powodów A. S. i M. S. na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za pierwszą instancję po 2.400,00 zł, za postępowanie apelacyjne po 1200,00 zł, za ponowne rozpoznanie rozpoznawanej przez Sąd pierwszej instancji po uchyleniu wyroku przez Sąd Okręgowy w Łodzi po 2.400 zł, za postępowanie zażaleniowe po 600,00 zł, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa 17 zł.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie od obojga powodów A. S.

i M. S. na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za dwukrotne rozpoznawanie sprawy przez Sąd I instancji, postępowanie apelacyjne i zażaleniowe wraz z połową opłaty skarbowej po 6.608,50 zł od każdego z powodów, łącznie 13.217 zł od obojga powodów. Nadto pozwana wniosła o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanej strona powodowa wniosła o jego oddalenie, jako bezzasadnego, oraz o rozstrzygnięcie o kosztach procesu w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

Na terminie rozprawy apelacyjnej w dniu 2 grudnia 2014 roku strona powodowa poparła wniesioną apelację i wniosła o oddalenie zażalenia pozwanej, natomiast pozwana wniosła o oddalenie apelacji strony powodowej i zasądzenie od powodów na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego oraz poparła wniesione zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się niezasadna.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. Powyższe ustalenia Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne, uznając za zbędne powielanie ich w dalszej części uzasadnienia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż z przyczyn natury formalnej nie może odnieść spodziewanego przez stronę skarżącą skutku sformułowany w apelacji zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku powódki o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego sądowego z zakresu psychologii, na okoliczność ustalenia czy w związku z niepowiadomieniem powódki przez pozwaną o śmierci jej męża oraz utratą majątku spadkowego po śmierci męża nastąpiło u powódki pogorszenie stanu zdrowia. Powołane postanowienie Sądu Rejonowego, wydane na rozprawie w dniu 5 grudnia 2013 r. (k. 802), jest postanowieniem niezaskarżalnym w drodze zażalenia - nie jest ono bowiem postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie, ani postanowieniem wymienionym enumeratywnie w treści art. 394 § 1 k.p.c., ani też nie podlega zaskarżeniu na podstawie przepisów szczególnych. Niezaskarżalność powyższego postanowienia Sądu I instancji nie oznacza jednak, że z chwilą jego ogłoszenia staje się ono prawomocne. Zgodnie bowiem z treścią art. 363 § 2 k.p.c. mimo

niedopuszczalności odrębnego zaskarżenia, nie stają się prawomocne postanowienia podlegające rozpoznaniu przez sąd drugiej instancji, gdy sąd ten rozpoznaje sprawę, w której je wydano.

Podstawą prawną badania przez Sąd Odwoławczy zasadności niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji wydanych przed wydaniem wyroku

w ramach tzw. uprzedniej kontroli prawidłowości orzeczenia jest przepis art. 380 k.p.c. Zgodnie z jego treścią sąd drugiej instancji, na wniosek strony, rozpoznaje również te postanowienia sądu pierwszej instancji, które nie podlegały zaskarżeniu

w drodze zażalenia, a miały wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Dopuszczalność kontroli niezaskarżalnych postanowień Sądu I instancji przez Sąd Odwoławczy w trybie art. 380 k.p.c. znajduje potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego, który wskazuje, że „warunkiem takiej kontroli niezaskarżalnego postanowienia, które miało wpływ na wynik sprawy, jest zamieszczenie stosownego wniosku w środku odwoławczym skierowanym przeciwko postanowieniu podlegającemu zaskarżeniu zażaleniem” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2014 r., II UZ 63/13, LEX nr 1418894).

Sąd Odwoławczy w pełni podziela również stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „gdy w sprawie występuje profesjonalny pełnomocnik wniosek taki powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do przypisywania pismom przez niego wnoszonym treści wprost w nich niewyrażonych” (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2008 r., II CZ 54/08, LEX nr 447663; z dnia 28 października 2009 r., II PZ 17/09, LEX nr 559946).

Odnosząc powyższe uwagi na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że sporządzona przez profesjonalnego pełnomocnika strony skarżącej apelacja obejmuje swoim zakresem całość zaskarżonego rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego oddalającego powództwo. W treści apelacji fachowy pełnomocnik strony skarżącej nie zawarł jednak ani stosownego wniosku, o którym stanowi art. 380 k.p.c., ani nawet nie powołał się na ten przepis. W toku postępowania rozpoznawczego pełnomocnik skarżącej nie zwrócił również, w trybie art. 162 k.p.c., we właściwym terminie uwagi Sądu Rejonowego na mające miejsce - w jego ocenie - uchybienie przepisom postępowania. Sąd Odwoławczy nie może natomiast z treści samego zarzutu apelacyjnego wywodzić, że strona skarżąca, podnosząc zarzut naruszenia przepisu art. 286 k.p.c., jednocześnie składa dorozumiany wniosek w trybie art. 380 k.p.c. o rozstrzygnięcie kwestii postanowień Sądu Rejonowego w przedmiocie oddalenia zgłoszonych wniosków dowodowych.

Wobec braku wniosku, o którym mowa w art. 380 k.p.c., przeprowadzenie przez Sąd Odwoławczy merytorycznej kontroli powołanego postanowienia dowodowego Sądu Rejonowego z dnia 5 grudnia 2013 r. nie jest dopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II CZ 83/13, LEX nr 1418728). W tej sytuacji Sąd Odwoławczy kontrolą instancyjną objąć może prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście faktycznie zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału procesowego.

Przystępując do rozpoznania apelacji w pierwszej kolejności koniecznym jest odniesienie się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie z istoty swej determinują rozważania co do pozostałych zarzutów apelacyjnych, bowiem jedynie nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należytej przeprowadzonego postępowania, mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń

o naruszeniu przepisów prawa materialnego.

Chybiony okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujące przyjęciem, że strona powodowa nie udowodniła zasadności dochodzonych pozwem roszczeń odszkodowawczych (za dokonanie – zdaniem skarżących – przez pozwaną przywłaszczenia wyposażenia mieszkania zmarłego R. S. położonego w Ł. przy ul. (...), przywłaszczenia środków pieniężnych

w kwocie 300 zł zgromadzonych na rachunku bankowym zmarłego R. S. oraz za zniszczenie przedmiotowego lokalu mieszkalnego) oraz żądania zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a nadto ustaleniem, że objęte pozwem roszczenie powoda A. S. i własnego roszczenia powódki M. S. o odszkodowanie za zniszczenie ww. lokalu mieszkalnego uległo przedawnieniu.

W myśl powołanego wyżej przepisu ustawy Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Ocena dowodów polega na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem Sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna ona odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wniosku i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji.

Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu na podstawie tego materiału dowodowego dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, że – wbrew twierdzeniom apelujących – w okolicznościach rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył przy tym dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś podniesione w tym zakresie w apelacji zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi błędami ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Sąd ten poczynił swoje ustalenia faktyczne na podstawie całokształtu zgromadzonych w toku postępowania dowodów, tj. przedłożonych dokumentów, których wiarygodność i moc dowodowa nie była kwestionowana, zeznań świadków i stron postępowania oraz opinii biegłego sądowego – psychologa, których wiarygodność, rzetelność i prawdziwość została przez Sąd pierwszej instancji oceniona w sposób prawidłowy.

W szczególności za prawidłowe uznać należy ustalenie Sądu Rejonowego, że wiedzę o szkodzie polegającej na zniszczeniu lokalu mieszkalnego położonego w Ł. przy ul. (...) oraz o osobie odpowiedzialnej za jej naprawienie powodowie M. S. i A. S. posiadali już w dniu 18 kwietnia 2004 r. W tym też dniu powodowie, po stwierdzeniu faktu zdewastowania powołanego lokalu mieszkalnego, złożyli w jednostce Policji zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Już w protokole przesłuchania (k. 510) powódka M. S. jako prawdopodobnego sprawcę powyższego czynu jednoznacznie wskazywała pozwaną, uzasadniając powyższe faktem, że w mieszkaniu brak było śladów włamania, a po śmierci męża powódki nikt poza pozwaną nie posiadał kluczy do przedmiotowego lokalu. Również powód A. S. potwierdził fakt złożenia zawiadomienia o przestępstwie. W ocenie Sądu Okręgowego trafnie zatem Sąd Rejonowy ocenił, że dla powzięcia przez skarżących wiedzy o ww. szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia nie miało znaczenia późniejsze (po dniu 18 kwietnia 2004 r.) skompletowanie innej dokumentacji utwierdzającej ich w dotychczasowym przekonaniu, a w konsekwencji, że

w odniesieniu do roszczenia skarżących M. S. (w zakresie własnego roszczenia) i A. S. o odszkodowanie za zdewastowanie lokalu mieszkalnego bieg przedawnienia rozpoczął się w dniu 18 kwietnia 2004 r.

Trafnie również Sąd I instancji ustalił, że w stosunku do powyższego roszczenia powódki M. S., jako następcy prawnego zmarłego powoda D. S., bieg przedawnienia rozpoczął się później niż w dniu 18 kwietnia 2004 r., a w konsekwencji, że powyższe roszczenie nie uległo przedawnieniu przed dniem wytoczenia powództwa w przedmiotowej sprawie. Faktyczna data, w której powód D. S. powziął wiadomość o powstaniu szkody i osobie zobowiązanej do jej naprawienia pozostaje jednak bez wpływu na treść rozstrzygnięcia z uwagi na fakt, iż podstawą oddalenia powództwa i apelacji w tym zakresie było uznanie roszczenia za nieudowodnione. Sąd Okręgowy podziela przy tym wyrażoną przez Sąd Rejonowy ocenę, że skarżący w żaden sposób nie udowodnili ani rozmiaru szkody wynikającej ze zniszczenia przedmiotowego lokalu mieszkalnego, ani tego, że osobą odpowiedzialną za naprawienie tej szkody jest pozwana.

Za prawidłowe, i nie wykraczające poza granice swobodnej oceny dowodów, Sąd Okręgowy uznaje również ustalenie Sądu I instancji, zgodnie z którym wyposażenie mieszkania zmarłego R. S. początkowo stanowiły meble zakupione przez niego i powódkę M. S., a po dokonaniu remontu przedmiotowego lokalu jego wyposażenie stanowiły użyzione R. S. przez pozwaną meble

i urządzenia będące własnością pozwanej. Podstawą do powyższego ustalenia była treść dokumentów w postaci umowy użyczenia, pisemne oświadczenie R. S. (k. 160, wynika z niego, że stare, rozpadające się meble znajdują się w piwnicy) oraz zeznania pozwanej. Powyższe ustalenie koresponduje również z ustaleniem, że postępowanie karne toczące się na skutek zawiadomienia powódki M. S. w przedmiocie przywłaszczenia wyposażenia przedmiotowego lokalu mieszkalnego zostało prawomocnie umorzono z uwagi na brak danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

W kontekście powyższego Sąd Okręgowy podziela ocenę Sądu Rejonowy, że skarżący nie udowodnili ani samego faktu doznania szkody na skutek zabrania przez pozwaną z przedmiotowego lokalu jego wyposażenia, ani jej wysokości.

Trafnie również Sąd Rejonowy uznał za nie udowodniony fakt dokonania przez pozwaną w dniu 12 września 2003 r. wypłaty z rachunku bankowego zmarłego R. S. kwoty 300 zł. Jak trafnie wskazał Sąd I instancji powyższej okoliczności nie może dowodzić załączona do pozwu historia rachunku bankowego. Zestawienie do obejmuje bowiem okres od 7 stycznia 2002 do dnia 31 grudnia 2002 r. Powyższe ustalenie koresponduje również z ustaleniem, że postępowanie karne toczące się na skutek zawiadomienia powódki M. S. w przedmiocie przywłaszczenia przez pozwaną pieniędzy w kwocie 300 zł z rachunku bankowego R. S. zostało prawomocnie umorzono z uwagi na brak ustawowych znamion przestępstwa.

Chybiony okazał się także zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie, że problemy psychologiczne powódki nie są związane z niepowiadomieniem jej przez pozwaną o śmierci męża R. S., ani z utratą majątku spadkowego po zmarłym mężu. Podstawą do powyższego ustalenia była treść opinii pisemnej i uzupełniającej opinii pisemnej i ustnej biegłego sądowego

z zakresu psychologii, której mocy dowodową Sąd Rejonowy nie zakwestionował.

Z opinii biegłego jednoznacznie wynika bowiem, że problemy psychologiczne powódki mają charakter osobowościowy, wynikający z cech charakteru i zostały ukształtowane w okresie jej dorastania. Biegła wskazała, że brak uczestnictwa powódki w pogrzebie męża miał na nią wpływ, jednak nie spowodował pogorszenia stanu jej zdrowia psychicznego. W kontekście powyższego zasadnie Sąd Rejonowy uznał, że powódka nie udowodniła faktu doznania krzywd na skutek niepowiadomienia jej przez pozwaną o śmierci męża. Z uwagi na to, że skarżąca nie udowodniła faktu utraty majątku spadkowego po zmarłym mężu za nieudowodnione uznać należało również żądanie zadośćuczynienia za krzywdy doznane w wyniku utraty tego majątku.

Reasumując ten fragment rozważań Sąd Okręgowy stwierdza, że dokonana przez Sąd I instancji ocena wiarygodności i mocy dowodów przeprowadzonych

w danej sprawie, w szczególności dowodu z opinii biegłego psychologa, została dokonana w sposób prawidłowy, nie wykraczała poza granice swobodnej oceny dowodów.

Sąd Okręgowy podziela również ocenę prawną dochodzonego roszczenia dokonaną przez Sąd Rejonowy, zarówno co do przyjętej podstawy prawnej oceny jego zasadności, jak i wyników tej oceny. Sąd Rejonowy słusznie przyjął (czego skarżący nie kwestionowali ani na etapie postępowania rozpoznawczego, ani w apelacji), że podstawą prawną oceny zasadności roszczenia objętego pozwem winien być art. 415 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. i w zw. z art. 445 § 1 k.c.

Przesłankami odpowiedzialności deliktowej przewidzianej w art. 415 k.c., jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, są: wina, zaistnienie szkody i wystąpienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zawinionym zachowaniem, przy czym przesłanki te muszą wystąpić kumulatywnie.

W przedmiotowej sprawie, jak wskazano wcześniej, strona powodowa nie udowodniła żadnej ze wskazanych powyżej przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanej, tj. ani faktu doznania szkody (zarówno majątkowej, jak i niemajątkowej – krzywdy), ani jej wysokości, ani też związku z zachowaniem pozwanej.

Lokując żądania strony powodowej względem pozwanej w reżimie odpowiedzialności z tytułu czynów niedozwolonych (deliktów), wobec skutecznie podniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia, Sąd Rejonowy zastosował również właściwe przepisy dotyczące terminu przedawnienia, tj. art. 442 § 1 k.c.

w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 sierpnia 2007 r. – w odniesieniu do roszczenia odszkodowawczego powoda A. S. i własnego roszczenia powódki M. S. wynikającego z dokonania – zdaniem skarżących – przez pozwaną zniszczenia mieszkania zmarłego R. S. położonego w Ł. przy ul. (...) oraz art. 442¹ § 1 k.c. – w odniesieniu do powyższego roszczenia przysługującego powódce M. S., jako następcy prawnemu zmarłego powoda D. S.. Poczynienie przez Sąd Rejonowy prawidłowego ustalenia, że pomiędzy datą, w której powodowie A. S. i M. S. dowiedzieli się o powstaniu ww. szkody oraz osobie obowiązanej (w ich ocenie) do jej naprawienia (18 kwietnia 2004 r.) a datą wytoczenia powództwa (23 kwietnia 2007 r.) upłynął okres dłuższy niż trzy lata musiało prowadzić do oddalenia powództwa w zakresie tego żądania ww. powodów w pierwszej kolejności z powodu przedawnienia.

W odniesieniu do pozostałych żądań strony powodowej (tj. żądania odszkodowania za zniszczenie przedmiotowego lokalu przysługującego powódce M. S., jako następcy prawnemu zmarłego powoda D. S., żądania odszkodowania za rzekome przywłaszczenie przez pozwaną wyposażenia ww. lokalu, żądania odszkodowania za rzekome przywłaszczenia przez pozwaną środków pieniężnych w kwocie 300 zł zgromadzonych na rachunku bankowym zmarłego R. S., oraz żądania powódki M. S.

o zadośćuczynienie) Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia nie zasługiwał na uwzględnienie oraz uzasadnienie tego stanowiska.

Chybiony jest również podniesiony w apelacji strony powodowej zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 98 § 1 k.p.c. poprzez obciążenie powodów kosztami zastępstwa procesowego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym (1.200 zł) oraz w postępowaniu zażaleniowym (600 zł). Powyższy przepis statuuje zasadę odpowiedzialności za wynik sprawy (rozumianej jako całość - art. 1 k.p.c.) oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych, zobowiązującą stronę przegrywającą do zwrotu przeciwnikowi procesowemu tylko tych poniesionych faktycznie kosztów procesu, jakie były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Zgodnie z treścią powołanego przepisu strona przegrywająca sprawę (czy to merytorycznie, czy też z przyczyn formalnych) obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Zgodnie z utrwaloną w orzecznictwie tezą obowiązek zwrotu kosztów procesu zależy od ostatecznego wyniku sprawy, a nie od wyniku postępowania w poszczególnych instancjach (zob. postanowienie SN z dnia 12 sierpnia 1965 r.,

I CZ 80/65, OSNC 1966, nr 3, poz. 47; postanowienie SN z dnia 8 lipca 1971 r. I CZ 103/71, LEX nr 6956).

Odpowiednio przyjmuje się również, że stronie wygrywającej sprawę należy się od przeciwnika zwrot kosztów procesu, w tym także dotyczących postępowania incydentalnego, w którym strona taka uległa swojemu przeciwnikowi (por. postanowienie SN z dnia 7 listopada 1966 r., I PZ 66/66, OSP 1968, z. 1, poz. 7, wyrok SN z dnia 30 kwietnia 1973 r., II CR 159/73, OSNC 1974, nr 5, poz. 90).

W przedmiotowej sprawie stroną ostatecznie wygrywającą postępowanie okazała się być pozwana. Poniosła ona w postępowaniu zażaleniowym, mającym w stosunku do głównego przedmiotu rozstrzygnięcia charakter incydentalny, koszty zastępstwa procesowego świadczonego przez profesjonalnego pełnomocnika w kwocie 600 zł oraz wynoszące 1.200 zł koszty tego zastępstwa procesowego w toku postępowania apelacyjnego, w wyniku którego wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 11 października 2002 r. (sygn. akt III Ca 698/12) stwierdzono nieważność postępowania rozpoznawczego poczynszy od rozprawy w dniu 17 lutego 2012 r. Zgodnie zaś z treścią art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata (radcę prawnego) zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił apelację powodów.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu zasądzając od powodów A. S. i M. S. solidarnie na rzecz pozwanej K. W. kwotę 1.200 zł. Na kwotę tę złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w postępowaniu odwoławczym ustalone

w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

Odnosząc się do wniosku ewentualnego strony powodowej o nieobciążanie kosztami procesu w sytuacji utrzymania w mocy rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1. zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazuje, że w myśl art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych udzielone stronie zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia jej od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi.

Oddaleniu, jako niezasadne, podlegało również zażalenie pozwanej na zawarte w punkcie 2. zaskarżonego wyroku rozstrzygnięcie o kosztach postępowania. Sąd Rejonowy, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanej kwotę 4.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na kwotę tę składały się: kwota 2.400 zł obejmująca koszty zastępstwa procesowego pozwanej w pierwszej instancji oraz kwota 17 zł z tytułu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanej w postępowaniu apelacyjnym, skutkującym uchynieniem zaskarżonego wyroku oraz kwota 600 zł z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanej w postępowaniu zażaleniowym.

Zażalenie pozwanej opiera się na błędnym stwierdzeniu, że przedmiotowa sprawa była rozpoznawana przez Sądy dwukrotnie. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego nie pozwalają jednak traktować "sprawy", którą na skutek uchynienia rozpoznaje sąd pierwszej (odpowiednio drugiej) instancji, jako sprawy innej. Brzmienie art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 386 § 6 k.p.c. wskazuje, że chodzi o tę samą sprawę. Identycznie kwestię tę reguluje art. 108 § 2 k.p.c. Również rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. wynagrodzenie pełnomocnika przypisuje do "spraw". Czynności podejmowane przez Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy stanowią bowiem kontynuację tego samego postępowania rozpoznawczego, które zostało zapoczątkowane wniesieniem pozwu. Postępowanie to ma bowiem ten sam przedmiot, toczy się pomiędzy tymi samymi stronami i przed tym samym sądem.

Sąd Okręgowy podziela mające odpowiednie zastosowanie w przedmiotowej sprawie stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w sytuacji, gdy sąd drugiej instancji orzeka ponownie, po uchyleniu jego wyroku przez Sąd Najwyższy i przekazaniu mu sprawy do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, przy rozstrzygnięciu o kosztach postępowania apelacyjnego powinien mieć na uwadze ostateczny wynik tegoż postępowania apelacyjnego (a nie postępowań apelacyjnych) i wysokość kosztów poniesionych przez strony w jego toku oraz wysokość kosztów postępowania kasacyjnego, bez względu na fakt dwukrotnego orzekania w postępowaniu apelacyjnym przez sąd drugiej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r., IV CZ 109/10, LEX nr 811874 oraz z dnia 6 kwietnia 2011 r., I CZ 108/10, LEX nr 848129).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu zasądzając od pozwanej K. W. na rzecz powodów A. S. i M. S. solidarnie kwotę 300 zł. Na kwotę tę złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej w postępowaniu odwoławczym ustalone w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 13 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).